

J.nr. 23-23351-000010
Ref. CECLEV
Den 05. juli 2023

Høringssvarene kan ses på Høringsportalen.

Høringsnotat vedr. ekstern høring af bekendtgørelse om tilskud til privat skovrejsning		
	Bemærkning	Besvarelse
1	Danmarks Naturfredningsforening	
1.1.	Savner indsats i ordningen for at styrke biodiversiteten ved at etablere nye levesteder og sammenbinding af eksisterende skovområder, f.eks. ved prioritering efter Det grønne Danmarkskort.	Landbrugsstyrelsen kan hertil oplyse, at ordningen er et af de fire kollektive virkemidler for kvælstofreduktion. Det er politisk besluttet, at ordningens formål er kvælstofreduktion og kulstofbinding. Sekundært skal ordningen beskytte drikkevandsinteresser. Landbrugsstyrelsen finder ikke anledning til at ændre på bekendtgørelsen, da forslaget ikke understøtter ordningens politisk vedtagne formål.
1.2.	Behov for at prioritere anlæg af ny skov med rekreative muligheder.	Landbrugsstyrelsen kan hertil oplyse, at ordningen er et af de fire kollektive virkemidler for kvælstofreduktion. Det er politisk besluttet, at ordningens formål er kvælstofreduktion og kulstofbinding. Sekundært skal ordningen beskytte drikkevandsinteresser. Landbrugsstyrelsen finder ikke anledning til at ændre på bekendtgørelsen, da forslaget ikke understøtter ordningens politisk vedtagne formål.
1.3.	Ønsker mulighed for at lade mere end 10 pct. af skovarealet foregå ved naturlig tilgroning og mulighed for mere spredt tilplantning suppleret med naturlig tilgroning.	Landbrugsstyrelsen kan hertil oplyse, at bestemmelsen vedrørende naturlig tilgroning og ordningens mindstekrav til plantetal er afstemt med Miljøstyrelsen, som er skovlovsmyndighed. Det er en forpligtelse i ordningen, at projekter pålægges fredskovspligt, og det er Landbrugsstyrelsens hensigt, at ordningens design understøtter, at projekter umiddelbart kan pålægges fredskovspligt. Landbrugsstyrelsen finder ikke anledning til at ændre på bekendtgørelsen

1.4.	Bemærker, at der kun er begrænset begrundelse for alene at fremme plantning af nåletræer grundet ønsket om kulstofbinding.	<p>Det er politisk besluttet, at øge ordningens klimaeffekt ved at fremme tilplantning med nåletræsskov.</p> <p>Skovrejsning er et virkemiddel i regeringens klimahandlingsplan fra 2020, som primært har sigte på 2030-målet jf. klimaloven. Valget af træarter har væsentlig betydning for, hvor hurtigt skovrejsningens klimaeffekt kan opnås og dermed betydning for effekten i 2030. Nåletræer er i kraft af en hurtigere vækst hurtigere til at optage CO₂ end mange hjemmehørende løvtræer. Med en øget andel nåletræer vil ordningens effektivitet til at optage CO₂ blive større og optaget vil øges frem mod 2030. Optaget vil stige yderligere frem mod 2050.</p> <p>Skovrådet anbefalede i april 2020, at ordningen i højere grad burde støtte træarter med høj og salgbar vedmasseproduktion, såsom nåletræer.</p> <p>Miljøministeriet vurderer desuden, at klimaeffekten af skovrejsningen øges med en højere andel nåletræer, samtidig med at det ikke vil have negative konsekvenser for biodiversitet og dannelsen af grundvand.</p> <p>Skoverhvervet efterspørger mere tilskud til nåleskov, da nåleskov har en bredere fremtidig anvendelse for skovejeren og vokser bedre på magre jorde som f.eks. de sandede jorde i den vestlige del af Danmark.</p> <p>Landbrugsstyrelsen finder på denne baggrund ikke anledning til at ændre på bekendtgørelsen</p>
1.5.	Ønsker om at vandforsyning og drikkevandsressourcer prioriteres højere i ordningen.	<p>Det er politisk besluttet, at ordningens formål er kvælstofreduktion og kulstofbinding. Sekundært skal ordningen beskytte drikkevandsinteresser. Landbrugsstyrelsen noterer sig Danmarks Naturfrednings ønske, men finder ikke anledning til at ændre på bekendtgørelsen.</p>
1.6.	Positivt, at der tilskyndes til at plante løvskov og til at anvende	Der henvises til svar under pkt. 1.4.

	hjemmehørende arter. Ønsker, at der ikke prioriteres nåletræsarealer, som der er lagt op til i høringsmaterialet.	
1.7.	Ønsker bredere skovbryn mod alle verdenshjørner grundet brynenes funktion som lægiver og levested for diverse plante og dyrearter.	<p>Landbrugsstyrelsen kan hertil oplyse, at der ikke er noget til hinder i ordningen for at anlægge bredere skovbryn. Dertil bemærkes, at kravene vedrørende skovbryn er afstemt med praksis efter skovloven. Det er en forpligtelse i ordningen, at projekter pålægges fredskovspligt efter skovloven. Landbrugsstyrelsen vurderer, at det ikke er hensigtsmæssigt at stille strengere krav til skovbryn, end det følger af skovlovens krav til fredskovspåbyggelse.</p> <p>Landbrugsstyrelsen finder ikke anledning til at ændre på bekendtgørelsen.</p>
1.8.	Bemærker, at der ikke er afstandskrav til beboelse, haver og naturområder. Bemærker, at det er uklart hvordan disse hensyn skal varetages.	<p>Landbrugsstyrelsen henviser til, at ansøger skal opnå de nødvendige tilladelser og dispensationer til projektet fra offentlige myndigheder, herunder kommunen, som er myndighed på naturbeskyttelsesloven.</p> <p>Der er ikke fastsat afstandskrav til beboelse og have i anden national lovgivning. Derfor kan lodsejer for egen regning etablere skov uden afstand til skel mod have/ beboelse. Derudover kan det reducere skyggevirksomhed af skoven, hvis ansøger får mulighed for at plante skovbrynet helt til skel i stedet for at ansøger for egen regning planter højstammet skov.</p> <p>Landbrugsstyrelsen vurderer, at det ikke er hensigtsmæssigt at fastsætte særskilte regler om nabohensyn, der går videre end den gældende nationale regulering på området. Landbrugsstyrelsen finder på denne baggrund ikke anledning til at ændre på bekendtgørelsen.</p>
1.9.	Ønske om, at de nye skove anlægges med henblik på at drives efter principperne i naturnær skovdrift.	<p>Privat skovrejsning er en udtagningsordning, der sigter på at omlægge landbrugsjord til skov. Støtten er beregnet på baggrund af etableringsomkostninger, hvor særlige driftsformer ikke indgår.</p> <p>Landbrugsstyrelsen finder ikke anledning til at ændre på bekendtgørelsen.</p>

1.10.	Bemærker, at plantning af ær/ahorn bør indgå i ordningens anbefalinger til valg af træarter på udvalgte lokaliteter af hensyn til spredningsmuligheder.	<p>Landbrugsstyrelsen regulerer ikke træartsvalg på baggrund af jordboniteter for de enkelte lokaliteter.</p> <p>Landbrugsstyrelsen vurderer, at ordningens faglige krav bør svare til skovlovens krav til fredskovspålæggelse.</p> <p>Landbrugsstyrelsen finder ikke anledning til at ændre på bekendtgørelsen.</p>
2.	Danske Juletræer	
2.1.	Danske Juletræer anbefaler at give skovrejsningstilskud for konvertering af tidligere juletræskulturer til skov, der kan pålægges fredskovspligt.	<p>Landbrugsstyrelsen kan dertil bemærke, at der i ordningen privat skovrejsning gives tilskud til etablering af ny skov på landbrugsarealer. Styrelsen vurderer, at tilskud til konvertering af juletræskulturer ikke er i overensstemmelse med den politiske aftale om ordningens formål.</p> <p>Landbrugsstyrelsen finder ikke anledning til at ændre på bekendtgørelsen.</p>
3.	Dansk Skovforening	
3.1.	Dansk Skovforening glæder sig over en god og fyldestgørende vejledning, hvor der er en række forbedringer/forenklinger. Ikke alle gode initiativer i vejledningen synes dog at være konsekvensrettet i udkastet til bekendtgørelse.	<p>Det fremgår i høringsbrevet, at Landbrugsstyrelsen afventede EU-Kommissionens godkendelse af en ændring af Landdistriktsprogrammet, inden vi kunne foretage lempelserne i bekendtgørelsen. Landbrugsstyrelsen kan oplyse, at programændringen er blevet godkendt af Kommissionen under bekendtgørelsens høringsperiode.</p> <p>Følgende ændringer i bekendtgørelsen bliver derfor foretaget:</p> <p>1. Kommunale tilladelser herunder museumsudtalelser skal være opnået inden ansøgning om udbetaling. Krav om VVM-tilladelser kan dog efter EU-reglerne ikke rykkes til udbetalingstidspunktet, og skal forsat foreligge på ansøgningstidspunktet, jf. forordning 702/2014 art. 32, stk. 9.</p> <p>2. Ingen krav om, at anvende mindst 50 pct. hjemmehørende arter i løvskov. Dette betyder at bilag 4 i bekendtgørelsen tillige udgår.</p> <p>Landbrugsstyrelsen finder på den baggrund anledning til at ændre bekendtgørelsen.</p>

3.2.	Bekendtgørelsens titel trænger til en revidering: "Bekendtgørelse om tilskud til privat skovrejsning 2023", nu hvor kommuner også kan søge.	Landbrugsstyrelsen følger terminologien i Landbrugsaftalen, hvor ordningen er benævnt "Privat Skovrejsning".
3.3.	Dybdepløjning – ikke en mulighed for kommuner? I § 4 specificeres det, at der ikke må foretages dybdepløjning i kommunal skovrejsning. Hvorfor denne forskel i forhold til den private skovrejsning? Kommuner kan vel såvel som private have behov for at have det i værktøjskassen?	Landbrugsstyrelsen kan hertil oplyse at dybdepløjning ikke indgår i referenceomkostningerne og dermed ikke understøttes i tilskudsordningen.
3.4.	Uklar formulering om hegn I § 3 og § 4 hhv. stk. 4 og 3 er der en formulering vedr. hegning, som er vanskelig at forstå: Hvis en hegnstrækning, jf. stk. 3, bidrager til indhegning af mere end ét tilplantet areal, kan der kun gives tilskud i forbindelse med det ene tilplantede areal. Betyder teksten, at der kun kan gives tilskud til det faktiske hegn, der er sat op? Altså at en hegnsmeter ikke kan tælle dobbelt, selvom det yder beskyttelse i to tilplantede arealer?	Teksten betyder, at der kun gives tilskud til de faktiske hegnsmeter, som der bliver sat op, og ikke omkredsningen af delarealerne. Landbrugsstyrelsen finder på den baggrund anledning til at ændre vejledningen og vil præcisere dette.
3.5.	Tilladelser og dispensationer Tilladelser/udtalelser fra kommuner og museer, skal ifølge vejledningen (s. 6) nu først foreligge ved udbetalingsanmodning, men læser man udkast til bekendtgørelsen, ser det dog forsat ud, som om tilladelserne skal fremsendes sammen med ansøgning. Da det er bekendtgørelsen, der er den autoritative tekst, skal Dansk Skovforening bede om, at bekendtgørelsen bliver rettet således, at tilladelser og dispensation først skal fremvises ved udbetalingsanmodning.	Der henvises til svar under pkt. 3.1.
3.6.	Standardomkostninger fratrukket fremtidige indtægter?	Standardomkostningerne er beregnet af Københavns Universitet. Historisk har Københavns Universitet altid indregnet

	<p>I § 8 står der, at der gives tilskud til 100 pct. af projektets samlede tilskudsgrundlag, beregnet efter standardomkostninger fratrukket fremtidige indtægter fra skoven. Hvad betyder den sætning?</p> <p>Hvad er det for indtægter, man indregner, og hvor langt ud i fremtiden anslår man dem?</p> <p>Projektet har en opretholdelsesperiode på 5 år – man kan i hvert fald ikke forvente indtægter i løbet af de fem år. Er ovenstående forklaringen på, at standardomkostningerne for private ikke er hævet mere, end de er? Tilskudssatsen for nål er, når man indregner det højere plantetalskrav, det samme som i 2016. Satsene tager ikke højde for inflation og øgede etableringsomkostninger.</p> <p>Dertil kommer, at forskellen i satsen for løv og nål er større end den reelle forskel i etableringsomkostninger. Nu, hvor nål er opprioriteret i ordningen, burde der ikke (forsat) ligge en skævvridning af incitament i tilskudssatserne.</p> <p>Referencepriserne for tilskud til hegn til private er lavt, når man tager i betragtning, at tilskuddet både er til opsætning, vedligehold og nedtagning.</p>	<p>værdien af fremtidige indtægter fra skoven. Standardomkostningerne er beregnet på 80-170-årige omdrifter og gennemsnitspriser fra 2022.</p> <p>De forventede omkostninger for skovrejsningsprojekter inkl. fratæk for forventede fremtidige indtægter er lagt til grund for finansieringen af skovrejsningsindsatsen i landbrugsaftalen.</p> <p>Fjernelse af fraregning af fremtidige indtægter vil udgøre en væsentlig ændring af støttesatserne og vil medføre risiko for brud på de økonomiske forudsætninger for landbrugsaftalens skovindsats.</p> <p>Fødevarerministeriet har på den baggrund besluttet fortsat at indregne fremtidige indtægter i fastlæggelsens af standardomkostningernes størrelse.</p> <p>Landbrugsstyrelsen finder på denne baggrund ikke anledning til at ændre på bekendtgørelsen</p>
3.7.	<p>Private lodsejere bliver godtgjort ud fra standardomkostninger (der ligger i den lave ende), hvorimod kommuner bliver godtgjort på baggrund faktisk afholdte udgifter målt op imod referenceomkostninger, der ligger væsentlig højere end standardomkostningerne for de private lodsejere.</p> <p>Dansk Skovforening undrer sig over forskellen i standard- og</p>	<p>Landbrugsstyrelsen anvender generelt standardomkostninger under styrelsens projektstøtteordninger.</p> <p>Begrundelsen herfor er, at anvendelse af standardomkostninger letter ansøgningsprocessen og sagsbehandlingen betydeligt.</p> <p>Alternativt til standardomkostninger er anvendelse af direkte afholdte udgifter. Dette kræver bl.a. udarbejdelse af detaljerede</p>

	<p>referenceomkostning mellem private og kommuner.</p> <p>Hvis referenceomkostningerne for kommunerne afspejler det reelle omkostningsniveau for skovtilplantninger, bør standardomkostningerne til de private ansøgere efter Dansk Skovforenings mening øges yderligere.</p> <p>Dertil kommer forskelsbehandlingen, hvor kommuner kan få dækket 100 % af deres faktiske udgifter, hvorimod private højst kan blive godtgjort efter lave standardsatser.</p>	<p>budgetter ifm. ansøgningen samt dokumentation for, at priserne i budgettet er rimelige. Dette besværliggør ansøgning og sagsbehandling af tilsagn.</p> <p>Endvidere skal kontrollen af gennemførte projekter med direkte udgifter indeholde kontrol af den enkelte udgift med fakturaer og dokumentation for betaling.</p> <p>Det fremgår dog af EU-reglerne for tilskud under LDP-programmet, at standardomkostninger ikke kan anvendes for offentlige tilskudsmodtagere.</p> <p>Det er således nødvendigt at anvende direkte omkostninger for kommunale ansøgere.</p> <p>Landbrugsstyrelsen arbejder for, at det bliver muligt at anvende standardomkostninger for kommunale ansøgere, når skovrejsningsordningen overgår til den nye programperiode (CAP) fra 2024, hvor EU-reglerne om standardomkostninger for offentlige ansøgere vurderes at være lempeligere.</p> <p>Mht. udregning af standard omkostninger, henvises der til pkt. 3.6.</p> <p>Landbrugsstyrelsen finder på denne baggrund ikke anledning til at ændre på bekendtgørelsen</p>
3.8.	<p>Ikke tilskudsberettigede udgifter. §10 er ny og specificerer (mange af) de udgifter, som ikke er tilskudsberettigede. Punkt 4 i listen er vanskelig at forstå – betyder det, at man ikke kan få dækket udgifter til en skovrejsning, der viser sig at være rejst på et areal, der er pålagt en servitut, der forhindrer skovrejsning? Det samme gælder vel skov rejst på arealer, hvor man ikke har eller ikke opnår de nødvendige tilladelser og dispensationer?</p>	<p>Det er korrekt, at der ikke kan gives tilskud til skovrejsning, der viser sig at være rejst på et areal, der er pålagt en servitut, der forhindrer skovrejsning.</p>

3.9.	<p>Punkt 20 om, at man ikke kan få dækket udgifter til konsulenter, giver anledning til at reflektere over, at ordningen både indholds- og proceduremæssigt er så kompliceret, at "ingen" kan bruge den uden at blive hjulpet af en konsulent. På den baggrund ville det være rimeligt, hvis der også var en vis dækning af konsulentudgifter.</p>	<p>Standardomkostninger og referenceomkostninger dækker ikke brug af konsulenter. Jf. § 8 og § 9 i bekendtgørelsesudkastet.</p>
3.10	<p>Forvaltningsplaner som krav for skovrejsning. I kapitel 4 om "Kriterier og forpligtigelser" står der i §11, 8:</p> <p><i>For ejendomme med et skovareal over 100 ha, skal det ansøgte areal være i overensstemmelse med principperne i en grøn driftsplan, en Natura 2000-handleplan eller tilsvarende plan, der er i overensstemmelse med retningslinjerne om bæredygtig skovdrift fra Ministerkonferencen om beskyttelse af Europas skove i 1993. Dog er grænsen 200 ha for skove, hvor der indgår kortlagte Natura 2000-skovnaturtyper.</i></p> <p>Ovenstående betyder, at en skovejendom, der i forvejen er på 100 ha (200 ha) eller overstiger 100 ha (200 ha) efter skovrejsning, skal kunne dokumentere, at skovrejsningsarealet er i overensstemmelse med en plan på ejendommen.</p> <p>Betyder det, at skovejeren skal kunne dokumentere, at den ansøgte skovrejsning er i overensstemmelse med en driftsplan på ejendommen? Vejledning uddyber ikke, hvad man rent faktisk skal gøre.</p> <p>Dansk Skovforening finder, at det på alle parametre er en fordel, hvis store skove bliver større, og tænker, at et krav om forvaltningsplaner vil virke</p>	<p>Landbrugsstyrelsen har vurderet, at bestemmelsen ikke er nødvendig, og den vil blive fjernet i den endelige version af bekendtgørelsen.</p> <p>Landbrugsstyrelsen finder på den baggrund anledning til at ændre bekendtgørelsen.</p>

	kontraproduktivt i forhold til ansøgninger om skovrejsning i forbindelse med eksisterende skov.	
3.11	<p>Dispensationer og tilladelser skal ligge klar ved anmodning om udbetaling I § 11, 9 står der: Ansøger har opnået de nødvendige tilladelser og dispensationer fra offentlige myndigheder, inden ansøgning om tilsagn. Formuleringen bedes rettet, så den følger vejledningens formulering om, at tilladelser og dispensationer først skal foreligge ved udbetalingsanmodning.</p>	Der henvises til svar under pkt. 3.1.
3.12.	<p>Procedure for ansøgning til Miljøstyrelsen om fredskovspåbyggelse. Under "Forpligtigelser" i §12 står der, at:</p> <p><i>7) Sikre, at projektarealet bliver pålagt fredskovspligt efter skovlovens § 3 eller § 4, jf. dog stk. 3.</i></p> <p>I vejledningen står der: Hvis du får tilsagn om tilskud til privat skovrejsning, skal du søge om fredskovspåbyggelse hos Miljøstyrelsen.</p> <p>Hvad er baggrunden for, at man først skal søge om fredskovspåbyggelse, når man har fået tilsagn? De andre tilladelser og dispensationer kan man søge både før og efter tilsagn.</p> <p>Det ville være fint, hvis der i den forpligtigelse – i lighed med de andre obligatoriske tilladelser og dispensationer – var en ansøgningsskabelon.</p>	<p>Bekendtgørelsesudkastet stiller krav om at tilskud efter ordningen skal kunne pålægges fredskovspligt. Miljøstyrelsen er ressortmyndighed for fredskovspåbyggelse.</p> <p>Landbrugsstyrelsen noterer sig ønsket om bedre formulering vedr. ansøgningsprocessen af fredskovspåbyggelse.</p>
3.13	<p>Med eller uden 50 % hjemmehørende arter?</p> <p>I vejledningen står der på side 7, at:</p> <p>Kravet om at en løvtræsbevoksning skal bestå af</p>	Der henvises til svar under pkt. 3.1.

	<p>mindst 50 pct. hjemmehørende arter er fjernet. I den forbindelse er bilaget med hjemmehørende arter fjernet.</p> <p>Alligevel står der i udkastet til bekendtgørelse i § 17, at:</p> <p><i>Stk. 4. Mindst 50 pct. af det samlede planteantal i en løvskovbevoksning skal bestå af hjemmehørende træarter omfattet af bilag 4.</i></p> <p>Dansk skovforening skal bede om, at udkastet til bekendtgørelse rettes, så det ikke længere er et krav, at løvtræsbevoksninger består af mindst 50 % hjemmehørende arter.</p>	
3.14.	<p>Jævnt fordelt og alle arter i kronedække – det er ikke nemt at vide, hvornår kravene er opfyldt § 17, stk. 6 stiller som krav, at træarterne skal være jævnt fordelt.</p> <p>Af vejledningen fremgår det, at fordelingen kan være som enkelttræer, i rækker, i grupper eller i en kombination heraf.</p> <p>§ 18 stk. 2 stiller krav om, at alle arter (min. 10 % løv eller tre nålearter) i nåltræsbevoksningen skal indgå i det fremtidige kronedække.</p> <p>Begge krav kan give anledning til diskussioner ved afsyning/kontrol. På den baggrund skal Dansk Skovforening henstille til, at kravene – foruden vejledningsteksten – belyses yderligere, fx ved at gennemgå afsynings-/kontrolinstruksen på konsulentmøder/-webinar.</p>	<p>Landbrugsstyrelsen noterer sig ønsket om, at begrebet jævnt fordelt bliver tydeligere formuleret ved et evt. konsulentmøde/webinar.</p>
3.15.	<p>Deadline for ændringsanmodninger kolliderer med plantning i forår 2025 I §21, stk. 5 står der, at:</p>	<p>Landbrugsstyrelsen noterer sig ønsket om, at ændringerne af fristerne bliver tydeligt formuleret ved konsulentmøder/webinarer.</p>

	<p><i>Ansøgning om ændring af et tilsagn til et projekt skal være modtaget senest den 10. april 2025.</i></p> <p>Den deadline levner ikke meget plads til at konstatere, at der er behov for ændringer i den plantning, der er planlagt i foråret 2025. Dansk Skovforening er klar over, at det er nødvendigt at afkorte projektperioden for at kunne nå hjemtagning af midler fra Landdistriktsprogrammet inden udgangen af 2025. Dansk Skovforening finder, at ændringerne af fristerne med fordel kan indgå i planlagte konsulentmøder/webinarer, så ansøgere er klar over baggrunden for ændringerne og er bevidst om de ændrede datoer.</p>	
3.16.	<p>Hvad er baggrund for kort ansøgningsfrist ved ejerskifte? I §22 stk. 3. står der:</p> <p><i>Ansøgning efter stk. 1 skal indgives på et særligt skema, der fås ved henvendelse til Landbrugsstyrelsen. Ansøgningen skal indeholde oplysninger om overdrager og erhverver og skal indsendes digitalt via Tast Selv. Ansøgning skal indsendes senest tre måneder efter overtagelsesdatoen for arealet.</i></p> <p>Dansk Skovforening vil gerne henstille til, at fristen for at indgive ansøgning om ejerskifte forlænges til minimum 6 måneder. Lodsejerne er ikke selv opmærksomme på, at der skal ske en afklaring i forhold til et ansøgt skovrejsningsprojekt, og konsulenterne får ikke altid besked med det samme. Derfor kan der nemt opstå problemer med en kort deadline.</p> <p>Dansk Skovforening er opmærksom på, at ejerskab til</p>	<p>Landbrugsstyrelsen finder ikke anledning til at ændre på bekendtgørelsen, da dette er et støttekriterie for at modtage tilskud efter ordningen og en vigtig information ved udførelsen af kontrol. Hvis perioden forlænges, vil der være udfordringer for Landbrugsstyrelsens kontrol ift., hvem der er den korrekte ejer.</p> <p>Det er ansøgers ansvar at opretholde støttekriterierne igennem hele projektet, uanset om der er en konsulent tilknyttet projektet.</p>

	jorden er et kriterium i ordningen, men har svært ved at se, hvad en lidt længere ansøgningsfrist de facto ændrer ved noget som helst – i sidste ende er det konsulent/ejer, der hæfter for udgifter i forbindelse med skovrejsningsprojekter, der ikke lever op til ordningens kriterier.	
3.17.	Tilladelser og dispensationer ved anmodning om udbetaling I kapitel 6 om "Udbetaling af tilskud" står der i § 23, stk. 2 og 3 om de formalia, der skal være på plads ved anmodning om udbetaling af tilskud. Skal § 23 følge vejledningen er det her, at "tilladelser og dispensation" fra andre myndigheder skal puttes ind.	Der henvises til svar under pkt. 3.1.
3.18	Der er færre penge på ordningen end forventet. Ordningen åbner med en pulje på 90 mio. kr. Ifølge landbrugsaftalen er 20 mio. kr. af puljen afsat til kommunal skovrejsning. Det betyder, at der ligesom sidste år er 70 mio. kr. til privat skovrejsning. Dansk Skovforening undrer sig over, hvad der er sket med de 35 mio. kr. ubrugte midler fra 2022?	Landbrugsstyrelsen kan oplyse, at den økonomiske pulje for skovrejsning i 2023 er 135 mio.
4.	Danmarks Jægerforbund	
4.1.	Danmarks Jægerforbund vil gerne påpege at naturværdier i højere grad kunne tænkes ind i ordningen, ved at sikre at der generelt prioriteres projekter hvor der anvendes hjemmehørende arter og tillades naturlig tilgroning frem for projekter med ikke-hjemmehørende arter. De hjemmehørende arter er bedre tilpasset den danske natur og derfor er der også flest arter tilknyttet disse. Derfor undrer det Danmarks Jægerforbund at tilskudssatsen til løvskov og naturlig tilgroning ikke er øget, som det har været tilfældet for tilskudssatsen til nåleskov.	<p>Som det fremgår af høringsbrevet, er ændringen om 50 pct. hjemmehørende arter afhængig af godkendelse af programændringsanmodning. Derfor var bestemmelsen ikke taget ud af bekendtgørelsen. Landbrugsstyrelsen er enig i, at der skal sikres overensstemmelse mellem vejledning og bekendtgørelse.</p> <p>Landbrugsstyrelsen kan oplyse, at programændringen er blevet godkendt af Kommissionen under bekendtgørelsens høringsperiode. Det betyder, at ændringen om at fjerne kravet om 50 pct. hjemmehørende træarter i kerneskov vil blive gennemført i bekendtgørelsen for privat skovrejsning 2023.</p>

	<p>Det fremgår af vejledningen at kravet om, at en løvtræsbevoksning skal bestå af mindst 50 pct. hjemmehørende arter, er fjernet. For at gavne den naturlige mangfoldighed i skoven, er dette et væsentligt tilbageskridt set fra naturens side. Til trods for at formålet med ordningen ikke er at gavne biodiversiteten direkte, så mener Danmarks Jægerforbunds alligevel at det er en mere bæredygtig tilgang at beholde kravet om at mindst 50 pct. af planterne skal være hjemmehørende arter i løvtræsbevoksninger. Derfor er det også positivt at se at kravet forsat er med i udkastet til bekendtgørelsen jf. § 17 stk. 4. Danmarks Jægerforbund vil gerne påpege at der skal være overensstemmelse mellem bekendtgørelsen og vejledningen.</p>	<p>Landbrugsstyrelsen finder, at der er et iboende hensyn til natur og biodiversitet i ordningens design, idet der stilles krav til indblanding af forskellige træarter, mulighed for indblanding af buske og småtræer og krav til etablering af skovbryn med hjemmehørende træarter.</p> <p>Landbrugsstyrelsen skønner, at der i overvejende grad er blevet anvendt hjemmehørende træarter til skovrejsningsprojekter med tilskud. Derfor vurderer styrelsen, at bestemmelsen om anvendelse af mindst 50 pct. hjemmehørende arter, som blev indført i 2020, ikke udgør en praktisk betydning for anvendelse af hjemmehørende arter i ordningens projekter.</p> <p>Landbrugsstyrelsen finder ikke anledning til at ændre på bekendtgørelsen, da forslaget ikke understøtter ordningens politisk vedtagne formål.</p>
4.2.	<p>Det beskrives i vejledningen at der er mulighed for at etablere faunapassager i skovrejsningsprojektet, der er op til 6 meter brede og utilplantet som stadig er tilskudsberettiget. En faunapassage på 6 meters bredde vil dog have begrænset virkning for vildtet, især når man tænker at der også fratrækkes 1,25 meter i hver side, da dette er afstanden fra rodhalsen af planterne og ud til hegnet. Der vil i praksis kun være en passage på maksimalt 3,5 meter. En så smal passage vil kun i ringe grad blive anvendt af faunaen. For faunapassage der fører over større veje er det kendt, at der er en klar sammenhæng mellem bredden i relation til længden af passagen, og hvor vidt den anvendes af vildtet.</p>	<p>Landbrugsstyrelsen kan hertil oplyse, at det er muligt at etablere utilplantede faunapassager i sit skovrejsningsprojekt, der er bredere end 6 meter. Da ordningen er rettet mod tilskud til etablering af skov, kan der dog ikke gives tilskud til utilplantede passager, der overstiger 6 meter.</p> <p>Landbrugsstyrelsen finder ikke anledning til at ændre på bekendtgørelsen, da forslaget ikke understøtter ordningens politisk vedtagne formål.</p>
4.3.	<p>I vejledningens punkt 5.2.3.5 Ydre løvskovbryn, fremgår det at mindst 20 pct. af det samlede antal planter i skovbrynet skal være buske, og at andelen af buske,</p>	<p>Landbrugsstyrelsen har noteret sig bemærkningen og vil tage den i betragtning i sit videre arbejde med at udvikle ordningen.</p>

	<p>småtræer og ammetræer maksimalt må udgøre 40 pct. af det samlede antal planter. Dette bør ændres til at der ud af det samlede plantetal, skal buske og småtræer mindst udgøre 65 % og maksimalt 75 %. Det er ud fra den betragtning at skovbrynene udover at yde en beskyttende effekt for kerneskovene, også bør have et særligt fokus på at fremme naturværdier. Det er netop i overgangszonen mellem skov og det åbne land at der findes høje naturværdier, og hvor træproduktionen er mindre optimal. Ved at anvende buskarter i skovbrynene skabes der er en større naturlig variation i form af større artsdiversitet og et fleretageret kronelag.</p>	
4.4.	<p>Under punkt 5.2.3.5 Ydre løvskovbryn, refereres der til bilag 3 med hvilke løvtræ- og buskarter der kan indplantes i skovbryn, bilaget nævnes dog i vejledningen som ”bilag 1.2 Liste med træ- og buskarter til skovbryn”. Dette bør stemme overens med det, der refereres til. Denne liste består af hjemmehørende arter, derfor bør følgende arter også fremgå af listen: Vedbend (<i>Hedra helix</i>), Brombær (<i>Rubus plicatus</i>), Hindbær (<i>Rubus idaeus</i>), Vild kaprifolium (<i>Lonicera periclymenum</i>), Solbær (<i>Ribes nigrum</i>) og Ribs (<i>Ribes rubrum</i>).</p>	<p>Landbrugsstyrelsen har noteret sig bemærkningen og vil tage den i betragtning i sit videre arbejde med at udvikle ordningen.</p>
5.	Friluftsrådet	
5.1.	<p>Friluftsrådet anbefaler, at skovenes rekreative værdi tænkes ind i tilskudsordningen, så hensynet til rekreative gevinster indgår som en vigtig del af beslutningen om, hvor skoven skal rejses.</p> <p>Friluftsrådet foreslår derfor følgende konkrete ændringer af tilskudsordningens prioriteringskriterier:</p>	<p>Landbrugsstyrelsen kan hertil oplyse, at ordningen er et af de fire kollektive virkemidler for kvælstofreduktion. Det er politisk besluttet, at ordningens formål er kvælstofreduktion og kulstofbinding. Sekundært skal ordningen beskytte drikkevandsinteresser. Landbrugsstyrelsen finder ikke anledning til at ændre på bekendtgørelsen, da forslaget ikke understøtter ordningens politisk vedtagne formål.</p>

	<p>1. Tilskuddet til privat skovrejsning skal i langt højere grad prioriteres til skove, som ligger bynært.</p> <p>2. Tilskuddet til privat skovrejsning skal i langt højere grad prioriteres til skovrejsning i kommuner, hvor der er en lav skovandel.</p>	
5.2.	Friluftsrådet mener, at tilskud til skovrejsning på private arealer bør betinges af, at befolkningen i videst muligt omfang får mulighed for at færdes og opholde sig i områderne, gerne svarende til reglerne for offentlige arealer.	Landbrugsstyrelsen finder ikke anledning til at ændre på bekendtgørelsen, da adgangsforhold til private skove reguleres i naturbeskyttelsesloven. Derudover henviser vi til punktet ovenfor, punkt 5.1.
5.3.	Der bør i nye skove også tages et hensyn til natur og biodiversitet. Friluftsrådet undrer sig over, at der lægges op til at lempe på kravet om at anvende mindst 50 % hjemmehørende arter i løvskov og foreslår at kravet opretholdes.	Der henvises til svar under pkt. 4.1
5.4.	Med offentliggørelse af nye vandområdeplaner finder Friluftsrådet, at kvælstofindsatsbehovet i vandområdeplanerne bør indgå i prioriteringsgrundlaget for ny skovrejsning.	Landbrugsstyrelsen kan dertil bemærke, at det ikke er hensigtsmæssigt at implementere kvælstofindsatsbehovet i prioriteringsmodellen for ordningen i 2023, da det vil forsinke åbning af ordningen væsentligt, herunder da det vil kræve en fornyet høringsproces af bekendtgørelsen samt justering af styrelsens IT-systemer. En sådan forsinkelse vil medføre væsentlig risiko for, at skovrejsningsprojekter ikke vil kunne blive gennemført og udbetalt inden udgangen af LDP-programperioden, hvorved de til ordningen afsatte LDP-midler ikke vil kunne udbetales og vil skulle returneres til EU.